

DUBLIN

Front Line Defenders – Head Office
First Floor, Avoca Court
Temple Road, Blackrock
Co. Dublin, A94 R7W3, Ireland

info@frontlinedefenders.org
www.frontlinedefenders.org

phone +353 1 212 3750
fax +353 1 212 1001

BRUSSELS

Front Line Defenders – EU Office
Square Marie-Louise 72
1000 Brussels
Belgium

euoffice@frontlinedefenders.org
www.frontlinedefenders.org

phone +32 2 230 9383
fax +32 2 230 0028

22 Aralık 2022

Türkiye: İnsan Hakları Savunucu Şebnem Korur Fincancı'nın Keyfi Tutukluluğu

20 Ekim 2022 tarihinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, insan hakları savunucusu ve Türk Tabipler Birliği başkanı **Şebnem Korur Fincancı** hakkında 19 Ekim 2022 günü Medya News TV'ye verdiği röportaj sebebiyle soruşturma başlattı. "Silahlı terör örgütü propagandası yapmak" ve "Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama" ile suçlanan hak savunucusuna yönelik soruşturma Millî Savunma Bakanlığı'nın şikâyeti ile başlatıldı.

[Şebnem Korur Fincancı](#) bir insan hakları savunucusu ve Türk Tabipler Birliği'nin başkanıdır. Aynı zamanda Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın eski başkanı ve hala yönetim kurulu üyesidir. Adli Tıp Uzmanları Derneği'nin kurucu üyelerinden olan Fincancı, işkence vakalarının soruşturulması ve belgelenmesi konusunda Birleşmiş Milletler'in standartlarını belirleyen referans metin niteliğindeki İstanbul Protokolü'nün geliştirilmesi konusunda önemli bir rol oynamıştır. İşkence vakalarının ortaya çıkarılması için birden fazla ülkede çalışmalar yürüten ve kimi zaman bunu gizli olarak yürütmek zorunda kalan Fincancı'ya 2014 yılında Uluslararası Hrant Dink Ödülü, 2018 yılında Hessian Barış Ödülü takdim edildi.

Hak savunucusunun tutuklanmasına sebep gösterilen röportajda bir video kaydı ile ilgili uzman görüşü istendi. Yorumlarında herhangi bir devleti yahut bir kurumu işaret etmemesine rağmen soruşturmada Fincancı'nın Irak Kürdistanı'nda Türk ordusunun zehirli kimyasal gaz kullandığını söyleyip bu durumun bağımsız heyetlerce incelenmesi gerektiğini ileri sürerek terör örgütünü desteklediği iddia edildi. Şebnem Korur Fincancı "Belli ki sinir sistemini doğrudan tutan toksik-zehirli kimyasal gazlardan biri kullanılmış durumda" ve "önemli olan bu tür silahları kullanan kişilerin ve kullanan devletlerin sorumlu kılınması adına etkili bir soruşturmanın yürütülmesi ve bu etkili soruşturmada da bağımsız heyetlerin görev alması olmalı" demişti.

Soruşturmanın başlamasıyla hükümete yakın medya kuruluşları ve sosyal medya kullanıcıları tarafından hedef gösterilen insan hakları savunucusuna yönelik bir karalama ve iftira kampanyası başlatıldı. Üst düzey hükümet yetkilileri de Şebnem Korur Fincancı ve Türk Tabipler Birliği'ni hedef alan açıklamalarda bulundu. 25 Ekim 2022 tarihinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yetkili makamların Şebnem Korur Fincancı ve Türk Tabipler Birliği'ni durdurmak için yasal işlemler dahil gereken her türlü adımın atılacağını söyledi. Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli ise partisinin grup toplantısında Türk Tabipler Birliği'nin kapatılmasını ve Şebnem Korur Fincancı'nın Türk vatandaşlığından çıkarılması gerektiğini ifade etti.

Şebnem Korur Fincancı avukatları aracılığıyla savcılığa ifade vermek için geleceğini bir dilekçe ile bildirmesine rağmen 26 Ekim 2022 günü sabah saatlerinde terörle mücadele polisleri tarafından evi basılarak keyfi bir şekilde gözaltına alındı. Gözaltı sebebi Terörle Mücadele Kanununun 7(2) maddesinde düzenlenen 'terör örgütü propagandası' yapmak ve Türk Ceza Kanununun 301(2) maddesinde düzenlenen 'devletin askerî veya emniyet teşkilatını aşağılamak' suçlarına dayandırıldı. Ayrıca Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı Şebnem Korur Fincancı'nın Türk Tabipler Birliği'ndeki başkanlık görevinin ve birliğin merkez konseyi üyelerinin görevlerine son verilmesi ve yerlerine yenilerinin seçilmesi için mahkemeye başvurdu.

27 Ekim 2022'de Şebnem Korur Fincancı tutuklama talebiyle Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği'ne sevk edildi. Tutuklanmasına karar verilen hak savunucusu halen tutulduğu Sincan F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevine gönderildi.

22 Kasım 2022 tarihinde, Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi iddianameyi kabul edip inceledikten sonra görevsizlik kararı vererek dosyanın yer bakımından görevli olan İstanbul'a gönderilmesine karar verdi. Şebnem Korur Fincancı 23 Aralık 2022 saat 9.30'da İstanbul 24. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülecek ilk duruşma öncesi İstanbul'a transfer edilecek.

Front Line Defenders, Şebnem Korur Fincancı'ya yöneltilen suçlamaların ve keyfi tutuklamanın insan hakları savunucusunun Türkiye'deki meşru ve barışçıl insan hakları çalışmaları ile doğrudan bağlantılı olduğuna inanmaktadır ve kendisine yaşatılan bu muameleyi kınamaktadır. Front Line Defenders, terörle mücadele yasalarının ve devleti tahkir ve tezyif suçlarının Türk Hükümeti tarafından insan hakları savunucularının ülkede meşru ve barışçıl insan hakları çalışmalarını yürütmelerine engel olmak için kullanılmaya devam etmesinden büyük endişe duymaktadır.

Front Line Defenders, Türkiyeli yetkililerinden:

1. Sadece insan hakları faaliyetleri kapsamında yaptığı meşru ve barışçıl çalışmaları nedeniyle tutuklu olan Şebnem Korur Fincancı'nın derhal ve koşulsuz olarak serbest bırakılmasını ve hakkındaki tüm suçlamaların düşürülmesini,
2. Şebnem Korur Fincancı'nın fiziksel ve ruhsal bütünlüğünün korunmasının sağlanmasını,
3. Türkiye'deki tüm insan hakları savunucularının meşru insan hakları faaliyetlerini misilleme korkusu olmaksızın ve tüm kısıtlamalardan bağımsız olarak her koşulda yürütebilmelerinin sağlanmasını talep etmektedir.